

Analiza stavova ispitanika iz Kutine i okolice o davanju potpora za samozapošljavanje u Republici Hrvatskoj

Blažević, Danijel

Undergraduate thesis / Završni rad

2021

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Libertas International University / Libertas međunarodno sveučilište**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:223:753441>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-11-24**

Repository / Repozitorij:

[Digital repository of the Libertas International University](#)

LIBERTAS MEĐUNARODNO SVEUČILIŠTE

ZAGREB

DANIJEL BLAŽEVIĆ

ZAVRŠNI RAD

**ANALIZA STAVOVA ISPITANIKA IZ KUTINE I
OKOLICE O DAVANJU POTPORA ZA
SAMOZAPOŠLJAVANJE U REPUBLICI HRVATSKOJ**

Zagreb, rujan 2021.

LIBERTAS MEĐUNARODNO SVEUČILIŠTE

ZAGREB

Preddiplomski stručni studij

Poslovna ekonomija

**ANALIZA STAVOVA ISPITANIKA IZ KUTINE I
OKOLICE O DAVANJU POTPORA ZA
SAMOZAPOŠLJAVANJE U REPUBLICI HRVATSKOJ**

KANIDAT: Danijel Blažević

KOLEGIJ: Osnove poduzetništva

MENTOR: Dr. sc. Mihael Plećaš

Zagreb, rujan 2021.

SADRŽAJ

1. UVOD	1
1.1. Problem rada i predmet istraživanja	1
1.2. Cilj i svrha rada.....	2
1.3. Hipoteza rada	2
1.4. Izvori podataka i metodologija u radu	2
1.5. Struktura i sadržaj rada	3
2. DRŽAVNE POTPORE	4
2.1. Kriterij za odobravanje državnih potpora	4
2.2. Vrste državnih potpora	5
3. POTPORE ZA SAMOZAPOŠLJAVANJE U REPUBLICI HRVATSKOJ	7
3.1. Cilj mjere	7
3.2. Trajanje mjere	7
3.3. Visina subvencije.....	7
3.4. Prihvatljive djelatnosti za dodjelu potpora	8
3.5. Neprihvatljive djelatnosti za dodjelu potpora.....	8
3.6. Prihvatljivi troškovi	9
3.7. Potrebna dokumentacija.....	9
4. ANALIZA I INTERPRETACIJA REZULTATA ISTRAŽIVANJA.....	11
4.1. Izvori podataka	11
4.2. Metode obrade podataka.....	11
4.3. Statistička analiza odgovora na anketna pitanja	11
4.4. Testiranje hipoteze.....	25
4.5. F –test.....	29
4.6. T–test	30
4.7. Verifikacija istraživačkog pitanja	31
4.8. Rasprava	32
5. ZAKLJUČAK	34
LITERATURA.....	35
Knjige.....	35
Seminarski, završni i diplomski radovi:.....	36
Internetski izvori:	36
POPIS TABLICA.....	37

1. UVOD

Danas se nude brojne potpore za samozapošljavanje, kako od strane države tako i od strane Europske unije. Potpore daju veliku mogućnost poticanja poduzetništva na razini države. Daje se prilika mladim poduzetnicima da pokrenu vlastiti posao i da u konačnici rade posao koji vole i na kojemu će biti zadovoljni. Veliki je korak pokretanje vlastitog posla i za to treba puno ulaganja, ali zato su tu potpore koje pomažu poduzetnicima da pokrenu posao, da kupe početni materijal, da prvih godinu ili dvije imaju novac potreban za doprinose i edukacije, bez ulaganja vlastitih sredstva. Potpore su svakako jedna velika financijska pomoć. Svatko tko razmišlja o otvaranju obrta, tvrtke, OPG-a ili slično, ne treba razmišljati trebali to učini ili ne, jer su tu državna sredstva koja će mu u tome pripomoći. Samo se treba napraviti dobar poslovni plan koji će davatelj sredstava prihvatiti i posao može započeti.

Svatko tko se imalo boji pokretanja vlastitog posla, treba imati na umu da su potpore dobar oslonac za početak i da će svojim trudom i radom postići uspjeh koji su priželjkivali. Zahvaljujući potporama brojni ljudi ostvarili su ono što su sanjali, a to je da će biti vlastiti poslodavci, da će imati svoje zaposlenike i da će moći donositi samostalno odluke u poslu bez ikakvih prepreka. Zato je ova mjera države i Europske unije odličan način za poticanje mladih ljudi da ostanu u svojoj zemlji, da pokrenu vlastiti posao koji će im osigurati financijsku egzistenciju i sigurnu budućnost.

1.1. Problem rada i predmet istraživanja

Problem kojim se bavi ovaj završni rada je strah budućih poduzetnika od uzimanja potpora za samozapošljavanje zbog vlastite nesigurnosti i mišljenja da neće uspjeti. Brojni ljudi boje se uzimati potpore za samozapošljavanje jer nisu sigurni u sebe, nisu sigurni hoće li posao opstati i hoće li uopće uspjeti u naumu da samostalno vode posao. Svatko tko ima želju i volju za pokretanje vlastitog posla ne bi trebao imati strah od toga jer će se uzimanje potpore svakako isplatiti nakon nekog vremena. Ni jedan posao nije uspješan odmah u početku jer za razvoj uspjeha treba vremena da se npr. pridobiju klijenti i da zarada postane dovoljna za svakodnevno funkcioniranje posla i za buduća ulaganja u razvoj. Za uspjeh je potrebno strpljenje, upornost, edukacija i vjera u sebe. Trudom i radom može se sve postići te su potpore odličan poticaj za ostvarenje poslovnog sna.

Predmet istraživanja ovog završnog rada jesu različiti stavovi mladih poduzetnika o potporama za samozapošljavanje koje nudi Republika Hrvatska. Većina ljudi smatra da su

potpore koje nudi Republika Hrvatska odličan način za poticanje poduzetništva i dobra su prilika mladim osobama za pokretanje nečeg novog, pretvaranja svojih ideja u djelo, ali i da se u državi pokrene nešto novo što će osigurati radna mjesta i omogućiti mladim da ostanu u svojoj domovini . Većina, dakako, prihvaća potpomaganje poduzetnika, ali se ne bi sami upustili u pokretanje vlastitog posla, bez obzira što država nudi početna sredstva. Jednostavno, neki ljudi nisu sigurni u sebe ili ne vjeruju državnim sustavima pa smatraju da njima ove mjere nisu potrebne.

1.2. Cilj i svrha rada

Cilj ovog završnog rada je opisati stavove ispitanika o davanju potpora za samozapošljavanje koje poduzetnicima nudi Republika Hrvatska. To se odnosi općenito na to kakvi su stavovi ispitanika o davanju potpora za samozapošljavanje koje nudi država i bi li sami uzimali potpore kada bi pokretali samostalno poslovanje.

Pomoćni cilj ovoga rada je otkriti jesu li su poduzetnici upoznati s potporama za samozapošljavanje.

Svrha rada je osigurati argumentirane stavove ispitanika o potporama za samozapošljavanje koje se nude i potaknuti buduće poduzetnike da se prijave za dobivanje potpora ukoliko planiraju pokrenuti vlastiti posao.

1.3. Hipoteza rada

Kako bi se ispunili konačni ciljevi rada i osigurali i utvrdili stavovi ispitanika o davanju potpora za samozapošljavanje koje nudi Republika Hrvatska, postavljena je hipoteza rada:

H1: Poduzetnici su upoznati s potporama za samozapošljavanje.

H2: Postoji razlika između stavova mlađih i starijih ispitanika o upoznatosti poduzetnika s mogućnostima davanja potpora za samozapošljavanje.

1.4. Izvori podataka i metodologija u radu

Za izradu teorijskog dijela ovog rada korišteni su internetski podaci koji se odnose na Zakon o državnim potporama i preuzeti podatci sa stranice HZZ-a su koji se odnose na državne potpore općenito i potpore za samozapošljavanje, koje su i tema ovog završnog rada.

Za istraživački dio rada, koji je i najvažniji dio, izrađena je internetska anketa kojom se provodila analiza stavova ispitanika o dodjeli potpora za samozapošljavanje u Republici Hrvatskoj. U istraživačkom djelu nalaze se statistički obrađeni odgovori ispitanika koji su prikazani u tablicama.

Internetska anketa sastoji se od 13 pitanja. Ispitanicima je isporučena putem društvenih mreža i osobno te je u potpunosti anonimna. Ispitanici kojima je anketa isporučena pripadaju različitim dobnim, spolnim i obrazovnim skupinama. Neki od ispitanika imaju doticaja s potporama za samozapošljavanje i već su upoznati s tim, a neki se nisu upoznali s potporama i ne znaju ništa o tome.

1.5. Struktura i sadržaj rada

Ovaj završni rad je podijeljen na 5 poglavlja. Prvo poglavlje koje nosi naziv *Uvod* uvodi u temu, problem i predmet rada, govori o postavljenim ciljevima i svrsi rada i o postavljenoj hipotezi rada koja će biti potrebna za istraživački dio rada. Navedeni su izvori podataka i metodologija te je opisana struktura i sadržaj rada.

Drugo poglavlje nosi naziv *Državne potpore* u kojemu je objašnjeno što su to državne potpore, koji su kriteriji za njihovo odobravanje i nabrojane su i objašnjene vrste državnih potpora.

Treće poglavlje nosi naziv *Potpore za samozapošljavanje u Republici Hrvatskoj* u kojemu je objašnjeno što su to potpore za samozapošljavanje, naveden je cilj ove mjere, navedeno je vrijeme trajanja i visina subvencije. Također su navedene djelatnosti koje ne ulaze u financiranje s ovakvom vrstom potpora. Navedeni su prihvatljivi troškovi i potrebna dokumentacija za prijavu.

Četvrto poglavlje nosi naziv *Analiza i interpretacija rezultata istraživanja*. U ovom poglavlju navedeni su izvori podataka na temelju kojih je istraživanje provedeno, navedene su metode kojima su podaci statistički obrađeni i na kraju su prikazani rezultati istraživanja.

Peto poglavlje nosi naziv *Zaključak* i u njemu su ukratko napisane zaključne riječi i tema je zaokružena sa završnim utvrđivanjem činjenica koje su proizašle iz ovog rada. Ukratko su opisani stavovi ispitanika koji su već prikazani u prethodnim poglavljima.

2. DRŽAVNE POTPORE

Prema Zakonu o državnim potporama „državna potpora je stvarni potencijalni rashod ili umanjeni prihod države dodijeljen od davatelja državne potpore u bilo kojem obliku koji narušava ili prijeti narušavanjem tržišnog natjecanja stavljajući u povoljniji položaj određenog poduzetnika ili proizvodnju određene robe i/ili usluge. Program državne potpore je pravni akt na temelju kojeg se, bez potrebe za dodatnim provedbenim mjerama, unaprijed neodređenim korisnicima državne potpore dodjeljuju državne potpore. Dodjeljuju se jednom ili više korisnika na neodređeno vrijeme i/ili u neodređenom iznosu.“ (Zakon o državnim potporama, članak 2.)¹

2.1. Kriterij za odobravanje državnih potpora

- *Prijedlog dodjele, izmjene ili dopune državne potpore davatelj državne potpore mora prijaviti Agenciji za zaštitu tržišnog natjecanja.*
- *Državna potpora se ne smije dodijeliti bez odobrenja Agencije.*
- *Državne potpore podliježu ocjeni Agencije u smislu usklađenosti s odredbama materijalnog prava o državnim potporama. Nezakonito dodijeljene potpore moraju se vratiti. (Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva, vodič za poslovnu zajednicu)²*

Svaka državna potpora se prije odobrenja mora prijaviti na uvid Agenciji za zaštitu tržišnog natjecanja. Ukoliko se odobri bez znanja Agencije, to znači da je nevažeća i nezakonita. Tek nakon što Agencija pregleda prijedlog dodjele državne potpore ili njezinu dopunu i utvrdi da je razlog dodjele državne potpore valjan, tj. da su ispunjeni svi uvjeti za dodjelu, državna potpora dobiva prolaznu ocjenu i može se pokrenuti postupak dodjele da što prije dođe u uporabu. U slučaju da je državna potpora nezakonito dodijeljena ili njen prijedlog nije prijavljen Agenciji za zaštitu tržišnog natjecanja, takva se potpora mora vratiti i provode se postupci protiv nadležnih osoba. Svaka potpora mora biti dodijeljena prema zakonu i ne smije biti nikakvih propusta. Postoje nadležne osobe koje provjeravaju valjanost potpora i gleda se posluje li poduzetnik nakon dodjele potpore prema poslovnom planu za koji je potpora zatražena.

¹ Zakon o državnim potporama, članak 2.: <https://zakon.hr/z/464/Zakon-o-dr%C5%BEavnim-potporama/> pristupano: 30. 04. 2021.

² Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva, mini vodič za poslovnu zajednicu, Zaštita tržišnog natjecanja i državne potpore: http://www.aztn.hr/uploads/documents/brosure/minivodic_za_poslovnu_zajednicu.pdf/ pristupano: 30. 04. 2021.

2.2. Vrste državnih potpora

- *Potpore za zapošljavanje*
- *Potpore za samozapošljavanje*
- *Potpore za usavršavanje*
- *Potpore za istraživanje, razvoj i inovacije*
- *Potpore za sanaciju i restrukturiranje poduzetnika u poteškoćama*
- *Potpore malim i srednjim poduzetnicima*³

Kada se radi o **potporama za zapošljavanje**, tu je riječ o državnom poticanju poslodavaca da zapošljavaju radnike i država im potpomaže u plaćanju radnika. Ova je potpora je vrlo dobra jer utječe na smanjenje nezaposlenost u državi i davanje prilike za rad radno sposobnom stanovništvu. „Trajanje ove mjere je 12 mjeseci. I država pokriva do 75% bruto plaće.“ (HZZ)⁴ Nijedan poslodavac nije na financijskom gubtiku ako drži prijavljenu zaposlenu osobu 12 mjeseci, svakako joj ne isplaćuje sam cijelu plaću. Ova potpora može se iskoristiti ukoliko se dogodi smanjenje zaposlenika, a poslodavcu će jedan zaposlenik više uvijek dobro doći.

Potpore za samozapošljavanje „*dodjeljuju se kao financijska podrška nezaposlenim osobama koje žele pokrenuti vlastiti posao.*“ (HZZ)⁵ Ovakva vrsta potpora služi za poticanje poduzetništva u državi i pruža priliku svima koji imaju uvjete za dobivanje ove potpore i koji imaju želju pokrenuti vlastiti posao. Ovo je dokaz da se za mlade ljude stvorila prilika za posao, da mogu raditi ono što vole i biti zadovoljni. Država i Europska unija na ovaj način pokušavaju zadržavati ljude u svojoj zemlji, pokazuju da se i kod nas može uz početnu financijsku pomoć i uz vlastiti trud uspjeti.

Potpore za usavršavanje „*dodjeljuje se isključivo zaposlenim osobama i dio troškova osposobljavanja snosi poslodavac, a dio do 70% snosi HZZ.*“ (HZZ)⁶ Ovom potporom se omogućuje zaposlenicima da steknu dodatna znanja i educiraju se za određeno radno mjesto ili da sačuvaju svoje sadašnje radno mjesto za koje su se promijenili uvjeti. Poslodavci će u

³ Balog N. Potpore za samozapošljavanje u Republici Hrvatskoj: <https://repositorij.vup.hr/islandora/object/vup%3A1564/datastream/PDF/view/> završni rad str.5., pristupano: 02. 05. 2021.

⁴ HZZ, Potpore za zapošljavanje: <https://mjere.hr/katalog-mjera/potpore-za-zaposljavanje/> pristupano: 02. 05. 2021.

⁵ HZZ, Potpore za samozapošljavanje: <https://mjere.hr/katalog-mjera/potpore-za-samozaposljavanje/> pristupano: 02. 05. 2021.

⁶ HZZ, Potpore za usavršavanje: <https://mjere.hr/katalog-mjera/potpore-za-usavršavanje/> pristupano: 02.05.2021.

tvrtci imati zaposlenike s kompetencijama koje su potrebne za određena radna mjesta. Zaposlenici stvaraju dodatna iskustva i osposobljeni su za rad na radnom mjestu. Svaki zaposlenik treba prihvatiti kada mu poslodavac ponudi odlazak na usavršavanje i edukacije, jer si time samo otvara dobre prilike u poslovnom smislu.

Potpore za istraživanje, razvoj i inovacije „*dodjeljuju se u cilju povećanja ulaganja privatnog sektora u istraživanje i razvoj, povećanja broja poduzetnika koji provode istraživanje i razvoj te poticanje suradnje poduzetnika s organizacijama za istraživanje i širenje znanja.*“ (HAMAG BICRO) ⁷ Ovom potporom potiču se poduzetnici na istraživanje i razvoj tržišta, gospodarstva i industrije. Stječu se nova znanja o tržištu i o poslovanju. Stvaraju se nove ideje i ulaže se u inovacije u poslu. Poduzetnici moraju istraživati kako bi imali saznanja o potrebama tržišta, a treba ulagati i u inovacije kako bi se opstalo na tržištu i kako bi se pratilo nove trendove koji su se pojavili.

Potpore za sanaciju, restrukturiranje poduzetnika u teškoćama „*daju se u slučajevima pružanja pomoći poduzetnicima u teškoćama s ciljem njihovog osposobljavanja za samostalan nastavak uspješnog poslovanja i opstanka na tržištu.*“ ⁸ Ovakve potpore daju se u slučajevima kad poduzetnik doživi poteškoće u poslovanju, bilo da se radi o tome da mu se stvaraju veliki gubici pa se dio posla mora sanirati, odnosno ugasiti ili se ulaži u restrukturiranje kako bi se poslovanje obnovilo i odvelo na drugu, bolju razinu kako bi se izašlo iz gubitaka i kako bi poduzetnik nastavio s uspješnim poslovanjem bez poteškoća.

Potpore malim i srednjim poduzetnicima „*daju se poduzetnicima za poticanje njihove inovativnosti s ciljem da povećaju svoju konkurentnost na tržištu.*“ ⁹ Ovim potporama država želi dati priliku i manjim i srednjim poduzećima da stvore konkurentnost na tržištu na kojem posluju i da provode inovacije koje će pomoći da budu bolji od svojih konkurenata. Važno je da poduzeća provode inovacije, a ne da cijelo vrijeme posluju na isti način i ne prate trendove na tržištu, tako neće biti uspješni i neće stvarati nove klijente i poslovne uspjehe.

⁷ HAMAG BICRO, Državna potpora za IRI projekte: <https://hamagbicro.hr/bespovratne-potpore/programi-podrske-inovacijskom-procesu/drzavna-potpora-za-iri-projekte/> pristupano: 02. 05. 2021.

⁸ Vlada Republike Hrvatske, Smjernice za pomoć poduzetnicima u teškoćama: <https://mfin.gov.hr/UserDocsImages/dokumenti/koncesije-dp/Smjernice%20za%20pomoc%20poduzetnicima%20u%20teskocama.pdf/> pristupano: 02. 05. 2021.

⁹ Program državnih potpora malim i srednjim poduzetnicima: https://www.mingo.hr/public/Poduzetnistvo/Program_dodjele_dr%20C5%BEavnih_potpora_za_pove%20C4%87anje_inovativnosti_MSP_i_izmjene_programa.pdf/ pristupano: 02. 05. 2021.

3. POTPORE ZA SAMOZAPOŠLJAVANJE U REPUBLICI HRVATSKOJ

Pravo na dobivanje potpore za samozapošljavanje ima svaka nezaposlena osoba koja želi pokrenuti vlastiti posao i u tome joj je potrebna financijska pomoć. Ova mjera uvedena je u svrhu poticanja poduzetništva u državi i kako bi mladi i sposobni ljudi uložili svoje znanje i trud u poslovanje. Svatko tko ima želju pokrenuti vlastiti posao može se prijaviti za dodjelu potpora za samozapošljavanje i ako ostvari sve uvjete, potporu će i dobiti. Međutim, ove se potpore ne dodjeljuju za sve djelatnosti jer ima nekih djelatnosti koje su neprihvatljive za financiranje. Te su djelatnosti navedene u nastavku ovog završnog rada.

3.1. Cilj mjere

*„Cilj ove mjere je financijska podrška nezaposlenim osobama koje odluče pokrenuti vlastiti posao.“*¹⁰ Državi je u cilju pomoći financijski svim poduzetnicima koji želi pokrenuti vlastiti posao. Time se povećava stopa broja poduzetnika i svakome se želi dati prilika za vlastito poslovanje. Iako država nudi brojne potpore zaposlenima, ova potpora je prilika onima koji imaju poteškoća s pronalaskom posla ili su nezadovoljni sa sadašnjim radnim mjestom i žele se okušati u poduzetničkim vodama i ponuditi tržištu vlastita znanja i iskustva. Mladi ljudi se svojim trudom žele probiti na tržište i u tome će im pomoći ova državna potpora.

3.2. Trajanje mjere

*„Trajanje ove mjere je 24 mjeseca. I poduzetnici su dužni svoje poduzeće, obrt ili slično držati otvoreno i poslovati u njemu.“*¹¹ Poduzetnici ne smiju prekidati svoje poslovanje unutar godine dana, a nakon tog vremena mogu zatvoriti poduzeće ili nastaviti s poslovanje. Budući da su ovo bespovratna sredstva, neće morati nakon tog vremena vraćati novac. Na poduzetnicima je da odluče hoće li zadržati posao ili ne. To sve ovisi i o ostvarenim sredstvima tijekom rada i mogućnosti hoće li nakon isteka te godine dana moći samostalno poslovatite procjeni isplati li se rad ili ne.

3.3. Visina subvencije

Potpora za samozapošljavanje može se dodijeliti za četiri skupine korisnika:

- 1. skupina – do 130.000,00 kn

¹⁰ HZZ, Potpora za samozapošljavanje: https://mjere.hr/dokumentacija/HZZ-Samozaposljavanje_2202.pdf?v=2/ pristupano: 06. 05. 2021.

¹¹ Ibidem

- 2. skupina – do 100.000,00 kn
- 3. skupina – do 75.000,00 kn
- 4. skupina – do 55.000,00 kn¹²

3.4. Prihvatljive djelatnosti za dodjelu potpora

„1. skupina do 130.000,00 kn – prerađivačka industrija.“

„2. skupina do 100.000,00 kn – rudarstvo, opskrba električnom energijom, plinom i klimatizacija, opskrba vodom, građevinarstvo.“

„3. skupina do 75.000,00 kn – trgovina na veliko i malo; popravak motornih vozila i motocikala, prijevoz i skladištenje, informacije i komunikacija, djelatnost zdravstvene zaštite i socijalne skrbi.“

„4. skupina do 55.000,00 kn – obrazovanje, administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti, ostale uslužne djelatnosti.“¹³

3.5. Neprihvatljive djelatnosti za dodjelu potpora

- Poljoprivreda i šumarstvo
- Prodaja od vrata do vrata, provizijske prodaje
- Financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja
- Poslovanje nekretninama
- Pravne djelatnosti
- Djelatnosti iznajmljivanja i davanja u zakup
- Putničke agencije
- Sportske djelatnosti
- Djelatnosti sezonskog karaktera¹⁴

Osobe koje bi uzimale potpore za samozapošljavanje, a žele se baviti ovim vrstama djelatnosti, neće dobiti odobrenje, jer odbor za odobravanje zahtjeva za potpore smatra da te djelatnosti nisu prihvatljive za financiranje ovakvom vrstom državnih potpora. Svaka osoba koja se planira prijaviti za dodjelu potpora, mora se raspitati koje sve djelatnosti ulaze pod

¹² HZZ, Potpora za samozapošljavanje: https://mjere.hr/dokumentacija/HZZ-Samozaposljavanje_2202.pdf?v=2/ pristupano: 06. 05. 2021.

¹³ Ibidem

¹⁴ Ibidem

prihvatljive djelatnosti i tek kad dobiju odobrenje, tj. potvrdu da se njihova djelatnost može financirati, mogu predavati zahtjev za dodjelu potpora za samozapošljavanje.

3.6. Prihvatljivi troškovi

Troškovi se dijele na:

- *Fiksni iznos potpore*
- *Varijabilni iznos potpore*

„Fiksni iznos potpore – određen je za troškove registracije poslovnog subjekta, troškove rada jedne zaposlene osobe na puno radno vrijeme, te tekuće troškove za prvih nekoliko mjeseci, kao što su knjigovodstvo, zakup poslovnog prostora, obvezne članarine, administrativni troškovi, troškovi izrade Internetske stranice, oglašavanja i slično. Ovi troškovi se ne moraju pravdati.“¹⁵

Fiksni iznos može ne se koristiti za kupovinu potrebnih stvari za rad, za edukacije i slično. Koristi se samo za obavezne troškove koji se mjesečno moraju podmiriti za zdravstveno i mirovinsko osiguranje, knjigovođi za vođenje poslovnih knjiga, za poslovni prostor i slično. Svakako novootvorenom poslovanju ovaj iznos dobro dođe jer se ne mora izdvajati od zarade za ovu vrstu troškova.

„Varijabilni iznos potpore – koristi se za kupnju strojeva i opreme, za edukacije vezane za djelatnost, za kupnju sirovina i potrošnog materijala, kupnju prijevoznih sredstava neophodnih za obavljanje djelatnosti. Ovakvi troškovi se moraju pravdati uz priloženi račun.“¹⁶

3.7. Potrebna dokumentacija

- *Zahtjev*
- *Poslovni plan s troškovima*
- *Izjava o nepodmirenim obvezama*
- *Izjava o korištenju potpore male vrijednosti*
- *Izjava o nepostojanju dvostrukog financiranja*
- *Izjava o prihvaćanju posljedica ovrhe*

¹⁵ HZZ, Potpora za samozapošljavanje: https://mjere.hr/dokumentacija/HZZ-Samozaposljavanje_2202.pdf?v=2/ pristupano: 06. 05. 2021.

¹⁶ Ibidem

- *Izjava o registraciji poslovnog subjekta prije odobrenja zahtjeva*
- *Uvjerenje o nezaposlenosti*
- *Potvrda o podacima evidentiranim u matičnoj evidenciji Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje*
- *Preslika osobne iskaznice*
- *Preslika predračuna, ponuda ili troškovnika*
- *Preslika nadležne porezne uprave o nepostojanju duga po osnovi poreza i doprinosa¹⁷*

Nakon što nadležne osobe dobiju svu navedenu dokumentaciju na uvid, osobno od podnositelja zahtjeva, i nakon što se utvrdi da je sve u redu s dokumentacijom, da osoba nema nikakvih poreznih dugovanja, da već ne koristi druge načine financiranja te da je nezaposlena osoba, onda se može predati zahtjeva na obradu. Tek kada se zahtjeva odobri, podnositelj zahtjeva siguran je da će dobiti zatraženu potporu i da će moći krenuti s uređenjem poslovnog prostora i kupovine svega što mu je potrebno za rad.

¹⁷ Javni poziv za dodjelu potpora za samozapošljavanje:
https://branitelji.gov.hr/UserDocsImages/MHB%20MEDVED/2020/Sije%C4%8Danj/Javni%20poziv_samozapo%C5%A1ljavanje/Javni%20poziv_samozapo%C5%A1ljavanje_EU.pdf/
pristupano: 06. 05. 2021.

4. ANALIZA I INTERPRETACIJA REZULTATA ISTRAŽIVANJA

Ovo istraživačko poglavlje najvažniji je dio ovog završnog rada. U njemu se analiziraju i interpretiraju podaci i rezultati istraživanja koje je provedeno putem prethodno izrađene internetske ankete. Anketa je provedena među građanima Kutine i njezine okolice tijekom travnja i svibnja 2021. godine. Anketa je prosljeđena većem broju ispitanika (točno 160) putem društvenih mreža, a prikupljen je 101 odgovor, što čini odaziv od otprilike 63,00%. Anketna pitanja postavljena su s ciljem prikupljanja potrebnih informacija o stavovima ispitanika o davanju potpora za samozapošljavanje u Republici Hrvatskoj da bi se na temelju rezultata iz ankete provelo istraživanje za potrebe pisanja završnog rada.

4.1. Izvori podataka

Izvor podataka je internetska anketa koja se sastoji od 13 pitanja podijeljenih u dvije kategorije. U prvoj kategoriji pitanja odgovori daju opće podatke o ispitanicima i predstavljaju nezavisne varijable istraživanja. Pitanja iz druge kategorije usko su vezana za temu istraživanja i u toj kategoriji ispitanici iznose svoje osobno mišljenje o davanju potpora za samozapošljavanje u Republici Hrvatskoj. U ovoj kategoriji pitanja su formulirana prema Likertovoj ljestvici, odnosno prema linearnoj skali od pet stupnjeva slaganja s pretpostavkom u postavljenom pitanju. Kako bi se stavovi ispitanika nakon ispunjene ankete mogli statistički obraditi, ponuđenim odgovorima dodane su broježane vrijednosti i to na sljedeći način: 1 – potpuno se ne slažem, 2 – većinom se ne slažem, 3 – ne mogu se odlučiti (i slažem se i ne slažem), 4 – većinom se slažem, 5 – potpuno se slažem.

4.2. Metode obrade podataka

Za izradu ovog istraživačkog dijela rada korištena je znanstvenoistraživačka metoda statističke analize u informatičkom programu MS EXCEL, a anketa je iz koje su prikupljeni podatci izrađena u Google Formsu. Pomoću informatičkog programa MS EXCEL lakše su obrađeni podaci iz ankete i stavljeni su u tablice kako bi bili brojčano pregledniji.

4.3. Statistička analiza odgovora na anketna pitanja

Nezavisne varijable istraživanja čine pitanja od 1. do 4., a to su pitanja koja se odnose na: spol, dob, radni status i mjesto prebivališta. Analiza navedenih varijabli u istraživanju ukazuje na karakteristike ispitanika. Tablica 1. prikazuje razdiobu ispitanika prema životnoj dobi i spolu. Ispitanici muškog spola čine većinu od 57,43%, dok ispitanika ženskog spola ima

42,57%. Većina ispitanika životne je dobi od 26 do 35 godina. Toj životnoj dobi pripada 54,46% ispitanika. Od toga je 33,66% ispitanika muškog spola i 20,79% ispitanika ženskog spola. Životnoj dobi od 18 do 25 godina pripada 25,74% ispitanika, od čega je 14,85% ispitanika ženskog spola i 10,89% ispitanika muškog spola. Životnoj dobi od 36 do 45 godina pripada 12,87% ispitanika, od čega je 7,92% ispitanika muškog spola i 4,95% ispitanika ženskog spola. Životnoj dobi od 46 do 55 godina pripada 5,94% ispitanika, od čega je 3,92% ispitanika muškog spola i 1,98% ispitanika ženskog spola. Najmanje ispitanika pripada životnoj dobi od 56 do 65 godina i to je jedan ispitanik muškog spola.

Tablica 1. Razdioba ispitanika prema životnoj dobi i spolu

Razdioba ispitanika prema životnoj dobi i spolu						
Dob ispitanika	Muški	%	Ženski	%	Ukupno	%
18 - 25 godina	11	10,89	15	14,85	26	25,74
26 - 35 godina	34	33,66	21	20,79	55	54,46
36 - 45 godina	8	7,92	5	4,95	13	12,87
46 - 55 godina	4	3,96	2	1,98	6	5,94
56 - 65 godina	1	0,99		0,00	1	0,99
Ukupno	58	57,43	43	42,57	101	100,00

Izvor: sistematizacija autora

Tablica 2. Prikazuje razdiobu ispitanika prema radnom statusu i spolu. Najviše ispitanika je zaposleno, njih 69,31%, od toga je 47,52% ispitanika muškog spola i 21,78% ispitanika ženskog spola. Nezaposleno je 14,85% ispitanika, od toga je 10,89% ispitanika ženskog spola i 3,96% ispitanika muškog spola. Također 14,85% ispitanika su učenici/ce ili studenti/ce, od čega je 9,90% ispitanika ženskog spola i 4,95% ispitanika muškog spola. Najmanje je umirovljenika, samo jedan koji pripada muškom spolu.

Tablica 2. Razdioba ispitanika prema radnom statusu i spolu

Razdioba ispitanika prema radnom statusu i spolu						
Radni status	Muški	%	Ženski	%	Ukupno	%
Nezaposlen	4	3,96	11	10,89	15	14,85
Učenik/ica ili student/ica	5	4,95	10	9,90	15	14,85
Umirovljenik/ica	1	0,99		0,00	1	0,99
Zaposlen	48	47,52	22	21,78	70	69,31
Ukupno	58	57,43	43	42,57	101	100,00

Izvor: sistematizacija autora

Tablica 3. prikazuje razdiobu ispitanika prema mjestu prebivališta i spolu. Najviše ispitanika je iz Kutine i okolice, njih 80,20%, od čega je 45,54% ispitanika muškog spola i 34,65% ispitanika ženskog spola. Najmanje ispitanika je iz Ivanić-Grada i okolice i Nove Gradiške i okolice, iz svakog mjesta dolazi po jedan ispitanik ženskog spola.

Tablica 3. Razdioba ispitanika prema mjestu prebivališta i spolu

Razdioba ispitanika prema mjestu prebivališta i spolu						
Mjesto prebivališta	Muški	%	Ženski	%	Ukupno	%
Ivanić Grad i okolica		0,00	1	0,99	1	0,99
Kutina i okolica	46	45,54	35	34,65	81	80,20
Nova Gradiška i okolica		0,00	1	0,99	1	0,99
Novska i okolica	3	2,97	2	1,98	5	4,95
Popovača i okolica	3	2,97	2	1,98	5	4,95
Zagreb i okolica	6	5,94	2	1,98	8	7,92
Ukupno	58	57,43	43	42,54	101	100,00

Izvor: sistematizacija autora

Tablica 4. prikazuje razdiobu odgovora ispitanika prema pitanju: „Koliko ste upoznati s potporama za samozapošljavanje koje nudi država?“ prema dobi i spolu. Najviše je ispitanika malo upoznato s potporama za samozapošljavanje, njih 39,60%, od čega je 19,80% ispitanika muškog spola i isto toliko ispitanika ženskog spola, najviše u dobi od 26 do 35 godina. 24,75% ispitanika nije uopće upoznato s potporama za samozapošljavanje, njih 24,75%, od čega je 17,82% ispitanika muškog spola i 6,93% ispitanika ženskog spola, najviše u dobi od 26 do 35 godina. 17,82% ispitanika i je i nije upoznato s potporama za samozapošljavanje, do čega je 8,91% ispitanika muškog spola i isto toliko ispitanika ženskog spola, najviše u dobi od 26 do 35 godina. 9,90% ispitanika je dobro upoznato s potporama, od čega je 7,92% ispitanika muškog spola i 1,98% ispitanika ženskog spola, najviše u dobi od 18 do 25 godina i 26 do 35 godina. 7,92% ispitanika je jako dobro upoznato s potporama, od čega je 4,95% ispitanika ženskog spola i 2,97% ispitanika muškog spola, većinom u dobi od 26 do 35 godina.

Tablica 4. Razdioba odgovora ispitanika prema pitanju: „Koliko ste upoznati s potporama za samozapošljavanje koje nudi država?“ prema dobi i spolu

Razdioba odgovora ispitanika prema pitanju: „Koliko ste upoznati s potporama za samozapošljavanje koje nudi država?“ prema dobi i spolu						
Upoznatost	Muški	%	Ženski	%	Ukupno	%
Dobro sam upoznat/a	8	7,92	2	1,98	10	9,90
18 - 25 godina	4	3,96	1	0,99	5	4,95
26 - 35 godina	4	3,96	1	0,99	5	4,95
I jesam i nisam upoznat/a	9	8,91	9	8,91	18	17,82
18 - 25 godina	1	0,99	3	2,97	4	3,96
26 - 35 godina	5	4,95	5	4,95	10	9,90
36 - 45 godina	3	2,97	1	0,99	4	3,96
Jako dobro sam upoznat	3	2,97	5	4,95	8	7,92
26 - 35 godina	1	0,99	4	3,96	5	4,95
36 - 45 godina	1	0,99		0,00	1	0,99
46 - 55 godina	1	0,99	1	0,99	2	1,98
Malo sam upoznat/a	20	19,80	20	19,80	40	39,60
18 - 25 godina	3	2,97	8	7,92	11	10,89
26 - 35 godina	14	13,86	8	7,92	22	21,78
36 - 45 godina	2	1,98	4	3,96	6	5,94
46 - 55 godina	1	0,99		0,00	1	0,99
Uopće nisam upoznat/a	18	17,82	7	6,93	25	24,75
18 - 25 godina	3	2,97	3	2,97	6	5,94
26 - 35 godina	10	9,90	3	2,97	13	12,87
36 - 45 godina	2	1,98		0,00	2	1,98
46 - 55 godina	2	1,98	1	0,99	3	2,97
56 - 65 godina	1	0,99		0,00	1	0,00
Ukupno	58	57,43	43	42,54	101	100,00

Izvor: Sistematizacija autora

Tablica 5. prikazuje razdiobu odgovora ispitanika prema pitanju: „Jeste li ste osobno uzimali potpore za samozapošljavanje?“ prema dobi i spolu. Najviše ispitanika nikad nije uzimalo potpore za samozapošljavanje, njih 61,39%, od čega je 34,65% ispitanika muškog spola i 26,73% ispitanika ženskog spola, većinom u dobi od 26 do 35 godina. 22,77% ispitanika nije uzimalo potpore, ali ima to u planu, o čega je 14,85% ispitanika muškog spola i 7,92%

ispitanika ženskog spola, najviše u dobi od 26 do 35 godina. 7,92% ispitanika uzimalo je potpore, od čega je 4,95% ispitanika ženskog spola i 2,97% ispitanika muškog spola, većinom u dobi od 26 do 35 godina. 5,94% ispitanika prijavilo se za dodjelu potpora, od čega je 3,96% ispitanika muškog spola i 1,98% ispitanika ženskog spola. 1,98% ispitanika nikad ne bi uzimalo potpore za samozapošljavanje, od čega je 0,99% ispitanika muškog spola i isto toliko ispitanika ženskog spola.

Tablica 5. Razdioba odgovora ispitanika prema pitanju: „Jeste li ste osobno uzimali potpore za samozapošljavanje?“ prema dobi i spolu

Razdioba odgovora ispitanika prema pitanju: „Jeste li ste osobno uzimali potpore za samozapošljavanje?“ prema dobi i spolu						
	Muški	%	Ženski	%	Ukupn	%
Jesam	3	2,97	5	4,95	8	7,92
26 - 35 godina	3	2,97	5	4,95	8	7,92
Ne bih nikada uzimao/la potpore	1	0,99	1	0,99	2	1,98
36 - 45 godina	1	0,99		0,00	1	0,99
46 - 55 godina		0,00	1	0,99	1	0,99
Nisam nikada	35	34,65	27	26,73	62	61,39
18 - 25 godina	7	6,93	11	10,89	18	17,82
26 - 35 godina	19	18,81	13	12,87	32	31,68
36 - 45 godina	4	3,96	2	1,98	6	5,94
46 - 55 godina	4	3,96	1	0,99	5	4,95
56 - 65 godina	1	0,99		0,00	1	0,99
Nisam, ali imam to u planu	15	14,85	8	7,92	23	22,77
18 - 25 godina	3	2,97	4	3,96	7	6,93
26 - 35 godina	9	8,91	2	1,98	11	10,89
36 - 45 godina	3	2,97	2	1,98	5	4,95
Prijavio/la sam se za dodjelu	4	3,96	2	1,98	6	5,94
18 - 25 godina	1	0,99		0,00	1	0,99
26 - 35 godina	3	2,97	1	0,99	4	3,96
36 - 45 godina		0,00	1	0,99	1	0,99
Ukupno	58	57,43	43	42,54	101	100,00

Izvor: sistematizacija autora

Tablica 6. prikazuje razdiobu odgovora ispitanika prema pitanju: „Ako ste uzimali potpore za samozapošljavanje, u koje je svrhe to bilo?“ prema dobi i spolu. Najviše ispitanika nikada nije uzimalo potpore za samozapošljavanje, njih 64,36%, od čega je 37,62% ispitanika muškog spola i 26,73% ispitanika ženskog spola, većinom u dobi od 26 do 35 godina. 11,88%

ispitanika koristilo je potpore za stručno osposobljavanje, od čega je 6,93% ispitanika ženskog spola i 4,95% ispitanika muškog spola, većinom u dobi od 26 do 35 godina. 8,91% ispitanika koristilo je poticaje za samozapošljavanje za j.d.o.o., od čega je 4,95% ispitanika muškog spola i 3,96% ispitanika ženskog spola, većinom u dobi od 26 do 35 godina. 6,93% ispitanika koristilo je poticaje za otvaranje obrta, od čega je 3,96% ispitanika muškog spola i 2,97% ispitanika ženskog spola, većinom u dobi od 36 do 45 godina.

Tablica 6. Razdioba odgovora ispitanika prema pitanju: „Ako ste uzimali potpore za samozapošljavanje, u koje je svrhe to bilo?“ prema dobi i spolu

Razdioba odgovora ispitanika prema pitanju: „Ako ste uzimali potpore za samozapošljavanje, u koje je svrhe to bilo?“ prema dobi i spolu						
	Muški	%	Ženski	%	Ukupno	%
Nisam nikada uzimao/la potpore	38	37,62	27	26,73	65	64,36
18 - 25 godina	9	8,91	12	11,88	21	20,79
26 - 35 godina	21	20,79	12	11,88	33	32,67
36 - 45 godina	4	3,96	1	0,99	5	4,95
46 - 55 godina	3	2,97	2	1,98	5	4,95
56 - 65 godina	1	0,99		0,00	1	0,99
Novac za otvaranje tvrtke	6	5,94	2	1,98	8	7,92
18 - 25 godina		0,00	1	0,99	1	0,99
26 - 35 godina	6	5,94	1	0,99	7	6,93
Poticaji za otvaranje obrta	4	3,96	3	2,97	7	6,93
18 - 25 godina		0,00	1	0,99	1	0,99
26 - 35 godina	1	0,99	1	0,99	2	1,98
36 - 45 godina	2	1,98	1	0,99	3	2,97
46 - 55 godina	1	0,99		0,00	1	0,99
Poticaji za samozapošljavanje za j.d.o.o	5	4,95	4	3,96	9	8,91
18 - 25 godina	1	0,99		0,00	1	0,99
26 - 35 godina	3	2,97	2	1,98	5	4,95
36 - 45 godina	1	0,99	2	1,98	3	2,97
Stručno osposobljavanje	5	4,95	7	6,93	12	11,88
18 - 25 godina	1	0,99	1	0,99	2	1,98
26 - 35 godina	3	2,97	5	4,95	8	7,92
36 - 45 godina	1	0,99	1	0,99	2	1,98
Ukupno	58	57,43	43	42,54	101	100,0

Izvor: sistematizacija autora

Tablica 7. Prikazuje razdioba odgovora ispitanika prema pitanju: „Razmišljate li o samozapošljavanju i otvaranju vlastitog obrta, tvrtke ili OPG-a?“ prema dobi i spolu. Najviše ispitanika ponekad razmišlja, ali nije sigurno u to, njih 40,59%, od čega je 24,75% ispitanika muškog spola i 15,84% ispitanika ženskog spola, najviše u dobi od 26 do 35 godina. 24,75% ispitanika razmišlja i to će i ostvariti, od čega je 12,87% ispitanika muškog spola i 11,88% ispitanika ženskog spola, većinom u dobi od 26 do 35 godina. 20,79% ispitanika ne razmišlja o tome, od čega je 13,86% ispitanika muškog spola i 6,93% ispitanika ženskog spola, većinom u dobi od 26 do 35 godina. 9,90% ispitanika nije spremno na toliku odgovornost, od čega je 5,94% ispitanika ženskog spola i 3,96% ispitanika muškog spola. 3,96% ispitanika kaže da im je lakše raditi za druge, od čega je 1,98%.

Tablica 7. Razdioba odgovora ispitanika prema pitanju: „Razmišljate li o samozapošljavanju i otvaranju vlastitog obrta, tvrtke, OPG-a i sl.?" prema dobi i spolu

Razdioba odgovora ispitanika prema pitanju: „Razmišljate li o samozapošljavanju i otvaranju vlastitog obrta, tvrtke, OPG-a i slično?“ prema dobi i spolu						
	Muški	%	Ženski	%	Ukupno	%
Lakše mi je raditi za druge	2	1,98	2	1,98	4	3,96
26 - 35 godina	2	1,98		0,00	2	1,98
36 - 45 godina		0,00	1	0,99	1	0,99
46 - 55 godina		0,00	1	0,99	1	0,99
Ne razmišljam o tome	14	13,86	7	6,93	21	20,79
18 - 25 godina	3	2,97		0,00	3	2,97
26 - 35 godina	6	5,94	5	4,95	11	10,89
36 - 45 godina	2	1,98	1	0,99	3	2,97
46 - 55 godina	2	1,98	1	0,99	3	2,97
56 - 65 godina	1	0,99		0,99	1	0,99
Nisam spreman/na na toliku odgovornost	4	3,96	6	5,94	10	9,90
18 - 25 godina		0,00	2	1,98	2	1,98
26 - 35 godina	2	1,98	4	3,96	6	5,94
36 - 45 godina	2	1,98		0,00	2	1,98
Ponekad razmišljam, ali nisam siguran/na	25	24,75	16	15,84	41	40,59
18 - 25 godina	4	3,96	11	10,89	15	14,85
26 - 35 godina	16	15,84	4	3,96	20	19,80
36 - 45 godina	3	2,97	1	0,99	4	3,96
46 - 55 godina	2	1,98		0,00	2	1,98
To ću ostvariti	13	12,87	12	11,88	25	24,75%
18 - 25 godina	4	3,96	2	1,98	6	4,94
26 - 35 godina	8	7,92	8	7,92	16	15,84
36 - 45 godina	1	0,99	2	1,98	3	2,97
Ukupno	58	57,43	43	42,57	101	100,00

Izvor: sistematizacija autora

Tablica 8. Prikazuje razdiobu odgovora ispitanika prema pitanju: „Smatram da je u RH postupak odobravanja potpora za samozapošljavanje jednostavan“ prema dobi i spolu. Najviše ispitanika ne može se odlučiti oko ove tvrdnje, njih 43,56%, od čega je 25,74% ispitanika muškog spola i 17,82% ispitanika ženskog spola, većinom u dobi od 26 do 35 godina. 23,76% ispitanika većinom se ne slaže, od čega je 11,88% ispitanika muškog spola i isto toliko ispitanika ženskog spola, većinom u dobi od 26 do 35 godina. 18,81% ispitanika se potpuno ne slaže, od čega je 11,88% ispitanika muškog spola i 6,93% ispitanika ženskog spola, većinom u dobi od 26 do 35 godina. 10,89% ispitanika se većinom slaže, od čega je 5,94% ispitanika muškog spola i 4,95% ispitanika ženskog spola, većinom u dobi od 18 do 25 godina i 26 do 35 godina. 2,97% ispitanika se potpuno slaže, od čega je 1,98% ispitanika muškog spola i 0,99% ispitanika ženskog spola.

Tablica 8. Razdioba odgovora ispitanika prema odgovoru: „Smatram da je u RH postupak odobravanja potpora za samozapošljavanje jednostavan“ prema dobi i spolu

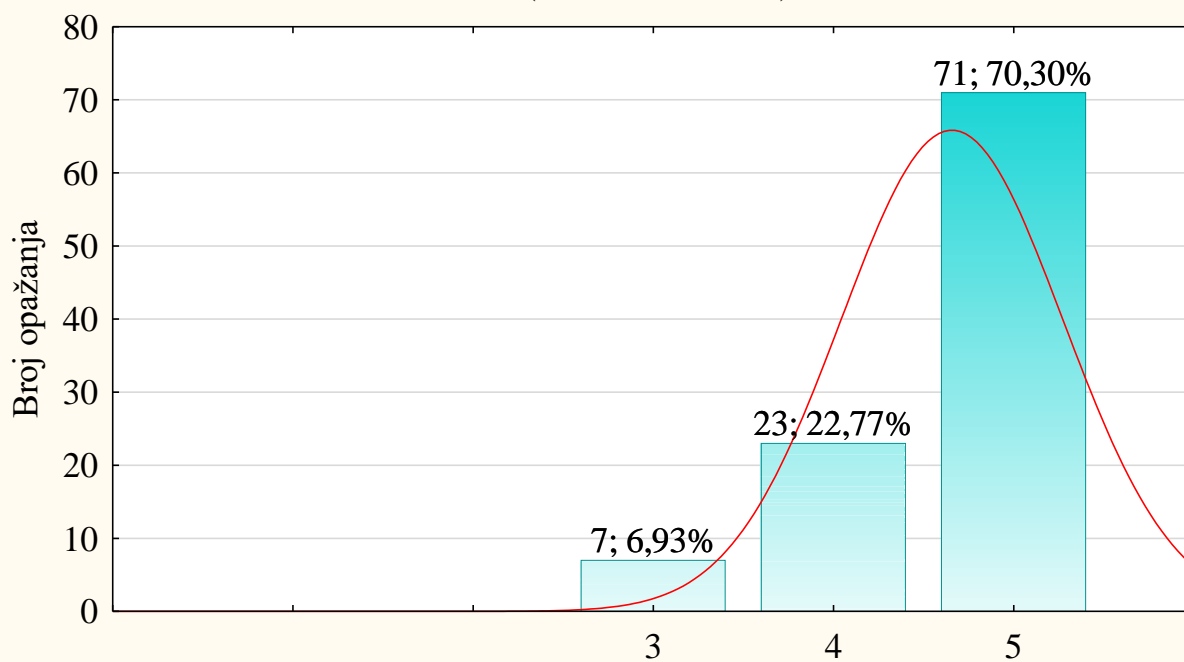
Razdioba odgovora ispitanika prema pitanju: „Smatram da je u RH postupak odobravanja potpora za samozapošljavanje jednostavan“ prema dobi i spolu						
Razina slaganja	Muški	%	Ženski	%	Ukupno	%
Potpuno se ne slažem	12	11,88	7	6,93	19	18,81
18 - 25 godina		0,00	4	3,96	4	3,96
26 - 35 godina	9	8,91	2	1,98	11	10,89
36 - 45 godina	2	1,98	1	0,99	3	2,97
46 - 55 godina	1	0,98		0,00	1	0,99
Većinom se ne slažem	12	11,88	12	11,88	24	23,76
18 - 25 godina	3	2,97	3	2,97	6	5,94
26 - 35 godina	7	6,93	7	6,93	14	13,86
36 - 45 godina	2	1,98	2	1,98	4	3,96
Ne mogu se odlučiti	26	25,74	18	17,82	44	43,56
18 - 25 godina	5	4,95	6	5,94	11	10,89
26 - 35 godina	14	13,86	9	8,91	23	22,77
36 - 45 godina	4	3,96	2	1,98	6	5,94
46 - 55 godina	2	1,98	1	0,99	3	2,97
56 - 65 godina	1	0,99		0,00	1	0,99
Većinom se slažem	6	5,94	5	4,95	11	10,89
18 - 25 godina	3	2,97	2	1,98	5	4,95
26 - 35 godina	3	2,97	2	1,98	5	4,95
46 - 55 godina		0,00	1	0,99	1	0,99
Potpuno se slažem	2	1,98	1	0,99	3	2,97
26 - 35 godina	1	0,99	1	0,99	2	1,98
46 - 55 godina	1	0,99		0,00	1	0,99
Ukupno	58	57,43	43	42,57	101	100,00

Izvor: sistematizacija autora

Grafikon 1. Histogram normalne razdiobe odgovora ispitanika na pitanje "Smatram da se poduzetnike treba dobro upoznati s mogućnostima davanja potpora za samozapošljavanje kako bi ih se potaklo na pokretanje vlastitog posla

Smatram da se poduzetnike treba dobro upoznati s mogućnostima davanja potpora za samozapošljavanje kako bi ih se potaklo na pokretanje vlastitog posla = 101*1

*normal(x; 4,6337; 0,6119)

1 - Potpuno se ne slažem; 2 - Većinom se ne slažem; 3 - Nemogu se odlučiti;
4 - Većinom se slažem; 5 - Potpuno se slažem

Izvor: sistematizacija autora

U grafikonu 1 je histogramom koji sadrži i krivulju normalne, odnosno Gauss-ove distribucije prikazana razdioba odgovora ispitanika na anketno pitanje: "Smatram da se poduzetnike treba dobro upoznati s mogućnostima davanja potpora za samozapošljavanje kako bi ih se potaklo na pokretanje vlastitog posla" Broj ispitanika je 101. Na analizirano anketno pitanje 7 ispitanika je odgovorilo da se ne mogu odlučiti treba li potencijalne poduzetnike upoznavati s mogućnostima davanja potpora za samozapošljavanje. 23 ispitanika, odnosno njih 22,77 % se većinom slaže, a 71 ispitanika, odnosno njih 70,39 % se potpuno da potencijalne poduzetnike treba upoznavati s mogućnostima davanja potpora za samozapošljavanje. Krivulja normalne je iscrtana na temelju funkcije koja kao njezine argumente ima broj opažanja koji iznosi 101, vrijednost aritmetičke sredine koja iznosi 4,6337 i vrijednost standardne devijacije koja iznosi 0,6119

Tablica 9. Vrijednosti pokazatelja deskriptivne statistike odgovora ispitanika na anketno pitanje "Smatram da se poduzetnike treba dobro upoznati s mogućnostima davanja potpora za samozapošljavanje kako bi ih se potaklo na pokretanje vlastitog posla"

Pokazatelj deskriptivne statistike	Vrijednost
Broj opažanja	101
Mod (dominantna vrijednost)	5
Broj ponavljanja dominantne vrijednosti	71
Minimum	3
Donji kvartil	4
Medijan	5
Gornji kvartil	5
Maksimum	5
Raspon varijacije	2
Interkvartil	1
Koeficijent kvartilne devijacije	0,1111
Aritmetička sredina	4,6337
Varijanca	0,3745
Standardna devijacija	0,6119
Koeficijent varijacije	13,21 %
Koeficijent asimetrije	-1,4640
Koeficijent zaobljenosti	1,0613

Izvor: sistematizacija autora

U tablici 9. su prikazane su vrijednosti pokazatelja deskriptivne statistike odgovora ispitanika na anketno pitanje: "Smatram da se poduzetnike treba dobro upoznati s mogućnostima davanja potpora za samozapošljavanje kako bi ih se potaklo na pokretanje vlastitog posla". Broj opažanja je 101. Vrijednost varijable *Mod*, odnosno najčešće odabran odgovor na anketno pitanje je 5. To znači da su ispitanici za pretpostavku iz anketnog pitanja najviše izabirali odgovor *Potpuno se slažem*. Za taj se odgovor odlučilo 71 ispitanik što je vrijednost varijable *Broj ponavljanja dominantne vrijednosti*. Vrijednost varijable *Minimum* je 3 što znači da ne postoje ispitanici koji su na analizirano anketno pitanje odgovarali odgovorima *Potpuno se ne slažem* i *Većinom se ne slažem*. Najniža razina slaganja ispitanika s pretpostavkom iz anketnog pitanja je *Ne mogu se odlučiti*. Vrijednost varijable *Maksimum* je 5 što znači da su u istraživanju postojali ispitanici koji su izabirali odgovor *Potpuno se slažem*. Vrijednost varijable *Raspon varijacije* je 3. To znači da su među odgovorima ispitanika zastupljene samo tri razine slaganja s pretpostavkom iz anketnog pitanja; *Ne mogu se odlučiti*, *Većinom se slažem* i *Potpuno se slažem*.

Vrijednost varijable Donji kvartil je 4, što znači da je razdioba odgovora ispitanika, uzimajući u obzir razinu slaganja za pretpostavku iz anketnog pitanja od najniže prema višoj, takva da je prvih 25 % ispitanika izabralo odgovore *Potpuno se ne slažem*, *Većinom se ne slažem*, *Ne mogu se odlučiti* te *Većinom se slažem*, a preostalih 75 % ispitanika je izabralo odgovore *Većinom se slažem* i *Potpuno se slažem*. Vrijednost varijable Medijan iznosi 5, što znači da je razdioba odgovora ispitanika, uzimajući u obzir razinu slaganja za pretpostavku iz anketnog pitanja od najniže prema višoj, takva da je prvih 50 % ispitanika izabralo odgovore *Potpuno se ne slažem*, *Većinom se ne slažem*, *Ne mogu se odlučiti*, *Većinom se slažem* te *Potpuno se slažem*, a preostalih 50 % ispitanika je izabralo odgovore *Potpuno se slažem*. Vrijednost varijable Gornji kvartil je 5, što znači da je razdioba odgovora ispitanika, uzimajući u obzir razinu slaganja za pretpostavku iz anketnog pitanja od najniže prema višoj, takva da je prvih 75 % ispitanika izabralo odgovore *Potpuno se ne slažem*, *Većinom se ne slažem*, *Ne mogu se odlučiti*, *Većinom se slažem* te *Potpuno se slažem*, a preostalih 25 % ispitanika je važnost je izabralo odgovore *Potpuno se slažem*. Vrijednost varijable Interkvartil, odnosno apsolutne mjere raspršenosti središnjih 50 % odgovora ispitanika je 1, što znači da središnjih 50 % odgovora ispitanika na anketno pitanje podrazumijeva odgovore *Većinom se slažem* i *Potpuno se slažem*. Vrijednost varijable Koeficijent kvartilne devijacije, odnosno varijabilnost središnjih 50 % odgovora, odnosno relativna mjera raspršenosti središnjih 50 % odgovora, iznosi 0,1111 što znači da je varijabilnost relativno slaba.

Vrijednost varijable *Aritmetička sredina* je 4,6337, što znači da je većina ispitanika za pretpostavku iz anketnog pitanja izabralo odgovore *Potpuno se slažem*. Vrijednost varijable *Varijanca*, odnosno prosječno kvadratno odstupanje od aritmetičke sredine je 0,3745, a vrijednost varijable *Standardna devijacija*, odnosno prosječno odstupanje od aritmetičke sredine je 0,6119. Vrijednost varijable *Koeficijent varijacije*, odnosno relativna vrijednost varijabilnosti, je 13,21 % što znači da je varijabilnost razdiobe odgovora za pretpostavku iz analiziranog anketnog pitanja relativno slaba. Vrijednost varijable *Koeficijent asimetrije*, odnosno raspored vrijednosti odgovora ispitanika oko vrijednosti aritmetičke sredine odgovora za pretpostavku iz anketnog pitanja je -1,4640, što znači da je asimetrija jaka. Negativan predznak koeficijenta asimetrije znači da je za pretpostavku iz anketnog pitanja najviše ispitanika izabralo odgovore *Potpuno se slažem*. Vrijednost varijable *Koeficijent zaobljenosti* je 0,9080, što znači da je zaobljenost razdiobe odgovora šiljastija u odnosu na normalnu razdiobu.

Grafikon 1 i tablica 9. nalaze se u dokumentu jer se odnose na analizu razdiobe odgovora na ključno anketno pitanje koje glasi „Smatram da se poduzetnike treba dobro upoznati s mogućnostima davanja potpora za samozapošljavanje kako bi ih se potaklo na pokretanje vlastitog posla.“

Tablica 10. Prikazuje razdiobu odgovora ispitanika prema pitanju: „Smatram da su potpore za samozapošljavanje dobar vjetar u leđa svim poduzetnicima koji žele pokrenuti vlastiti posao“ prema dobi i spolu. Najviše ispitanika potpuno se slaže s ovom tvrdnjom, njih 62,38%, od čega je 36,63% ispitanika muškog spola i 25,74% ispitanika ženskog spola, većinom u dobi od 26 do 35 godina. 27,72% ispitanika većinom se slaže, od čega je 15,84% ispitanika muškog spola i 11,88% ispitanika ženskog spola, većinom u dobi od 26 do 35 godina. 7,92% ispitanika ne može se odlučiti, od čega je 4,95% ispitanika muškog spola i 2,97% ispitanika ženskog spola, većinom u dobi od 26 do 35 godina. 1,98% ispitanika većinom se slaže i to su svi ispitanici ženskog spola.

Tablica 10. Razdioba odgovora ispitanika prema pitanju: "Smatram da su potpore za samozapošljavanje dobar vjetar u leđa svim poduzetnicima koji žele pokrenuti vlastiti posao" prema dobi i spolu

Razdioba odgovora ispitanika prema pitanju: „Smatram da su potpore za samozapošljavanje dobar vjetar u leđa svim poduzetnicima koji žele pokrenuti vlastiti posao“ prema dobi i spolu						
Razina slaganja	Muški	%	Ženski	%	Ukupno	%
Većinom se ne slažem		0,00	2	1,98	2	1,98
18 - 25 godina		0,00	1	0,99	1	0,99
46 - 55 godina		0,00	1	0,99	1	0,99
Ne mogu se odlučiti	5	4,95	3	2,97	8	7,92
18 - 25 godina		0,00	1	0,99	1	0,99
26 - 35 godina	4	3,96	1	0,99	5	4,95
36 - 45 godina	1	0,99	1	0,99	2	1,98
Većinom se slažem	16	15,84	12	11,88	28	27,72
18 - 25 godina	2	1,98	2	1,98	4	3,96
26 - 35 godina	10	9,90	6	5,94	16	15,84
36 - 45 godina	3	2,97	4	3,96	7	6,83
56 - 65 godina	1	0,99		0,00	1	0,99
Potpuno se slažem	37	36,63	26	25,74	63	62,38
18 - 25 godina	9	8,91	11	10,89	20	19,80
26 - 35 godina	20	19,80	14	13,86	34	33,66
36 - 45 godina	4	3,96		0,00	4	3,96
46 - 55 godina	4	3,96	1	0,99	5	4,95
Ukupno	58	57,43	43	42,57	101	100,00

Izvor: sistematizacija autora

Tablica 11. Prikazuje razdiobu odgovora ispitanika prema pitanju: „Smatram da su potpore za samozapošljavanje dovoljno visoke“ prema dobi i spolu. Najviše ispitanika ne može se odlučiti u vezi s ovom tvrdnjom, njih 42,57%, od čega je 28,71% ispitanika muškog spola i 13,86% ispitanika ženskog spola, većinom u dobi od 26 do 35 godina. 38,61% ispitanika većinom se slaže, od čega je 20,79% ispitanika muškog spola i 17,82% ispitanika ženskog spola, većinom u dobi od 26 do 35 godina. 10,89% ispitanika većinom se ne slaže, od čega je 5,94% ispitanika muškog spola i 4,95% ispitanika ženskog spola, većinom u dobi od 26 do 35 godina. 5,94% ispitanika se potpuno slaže, od čega je 4,95% ispitanika ženskog spola i 0,99% ispitanika muškog spola, većinom u dobi od 26 do 35 godina. 1,98% ispitanika se potpuno ne slaže, od čega je 0,99% ispitanika muškog spola i isto toliko ispitanika ženskog spola, većinom u dobi od 26 do 35 godina.

Tablica 11. Razdioba odgovora ispitanika prema pitanju: "Smatram da su potpore za samozapošljavanje dovoljno visoke" prema dobi i spolu

Razdioba odgovora ispitanika prema pitanju: „Smatram da su potpore za samozapošljavanje dovoljno visoke“ prema dobi i spolu						
	Muški	%	Ženski	%	Ukupno	%
Potpuno se ne slažem	1	0,99	1	0,99	2	1,98
26 - 35 godina	1	0,99	1	0,99	2	1,98
Većinom se ne slažem	6	5,94	5	4,95	11	10,89
18 - 25 godina	1	0,99	4	3,96	5	4,95
26 - 35 godina	5	4,95	1	0,99	6	5,94
Ne mogu se odlučiti	29	28,71	14	13,86	43	42,57
18 - 25 godina	7	6,93	5	4,95	12	11,88
26 - 35 godina	14	13,86	7	6,93	21	20,79
36 - 45 godina	5	4,95	1	0,99	6	5,94
46 - 55 godina	2	1,98	1	0,99	3	2,97
56 - 65 godina	1	0,99		0,00	1	0,99
Većinom se slažem	21	20,79	18	17,82	39	38,61
18 - 25 godina	3	2,97	6	5,94	9	8,91
26 - 35 godina	13	12,87	8	7,92	21	20,79
36 - 45 godina	3	2,97	4	3,96	7	6,93
46 - 55 godina	2	1,98		0,00	2	1,98
Potpuno se slažem	1	0,99	5	4,95	6	5,94
26 - 35 godina	1	0,99	4	3,96	5	4,95
46 - 55 godina		0,00	1	0,99	1	0,99
Ukupno	58	57,43	43	42,57	101	100,00

Izvor: sistematizacija autora

Tablica 12. Prikazuje razdiobu odgovora ispitanika prema pitanju: „Ako biste pokretali vlastiti posao, zbog čega bi to bilo?“ prema dobi i spolu. Većina ispitanika je odgovorila:

„Radi ulaganja u posao koji volim“, njih 37,62%, od čega je 18,81% ispitanika muškog spola i isto toliko ispitanika ženskog spola, većinom u dobi od 26 do 35 godina. 13,86% ispitanika želi pokrenuti vlastiti posao zbog mogućnosti samostalnog donošenja odluka, od čega je 9,90% ispitanika muškog spola i 3,96% ispitanika ženskog spola, većinom u dobi od 26 do 35 godina.

Tablica 12. Razdioba odgovora ispitanika prema pitanju: „Ako biste pokretali vlastiti posao, zbog čega bi to bilo?“ prema dobi i spolu

Razdioba odgovora ispitanika prema pitanju: „Ako biste pokretali vlastiti posao, zbog čega bi to bilo?“ prema dobi i spolu						
	Muški	%	Ženski	%	Ukupno	%
Fleksibilnost radnog vremena	4	3,96	4	3,96	8	7,92
18 - 25 godina		0,00	1	0,99	1	0,99
26 - 35 godina	4	3,96	2	1,98	6	5,94
46 - 55 godina		0,00	1	0,99	1	0,99
Bolje napredovanje	2	1,98	2	1,98	4	3,96
18 - 25 godina		0,00	1	0,99	1	0,99
26 - 35 godina	2	1,98		0,00	2	1,98
46 - 55 godina		0,00	1	0,99	1	0,99
Mogućnost samostalnog donošenja odluka	10	9,90	4	3,96	14	13,86
18 - 25 godina		0,00	1	0,99	1	0,99
26 - 35 godina	8	7,92		0,00	8	7,92
36 - 45 godina	2	1,98	3	2,97	5	4,95
Mogućnost samostalnog donošenja odluka, Fleksibilnost radnog vremena	1	0,99		0,00	1	0,99
26 - 35 godina	1	0,99		0,00	1	0,99
Fleksibilnost radnog vremena, Ulaganje u posao koji volim	5	4,95		0,00	5	4,95
18 - 25 godina	1	0,99		0,00	1	0,99
26 - 35 godina	3	2,97		0,00	3	2,97
46 - 55 godina	1	0,99		0,00	1	0,99
Mogućnost samostalnog donošenja odluka, Ulaganje u posao koji volim	4	3,96	2	1,98	6	5,94
18 - 25 godina	3	2,97		0,00	3	2,97
26 - 35 godina	1	0,99	2	1,98	3	2,97
Samostalno određivanje visine plaće	4	3,96	1	0,99	5	4,95
18 - 25 godina	1	0,99	1	0,99	2	1,98
26 - 35 godina	2	1,98		0,00	2	1,98
36 - 45 godina	1	0,99		0,00	1	0,99
Samostalno određivanje visine plaće, Ulaganje u posao	1	0,99		0,00	1	0,99

koji volim						
18 - 25 godina	1	0,99		0,00	1	0,99
Sigurnost radnog mjesta	4	3,96	2	1,98	6	5,94
26 - 35 godina	1	0,99	1	0,99	2	1,98
36 - 45 godina	1	0,99	1	0,99	2	1,98
46 - 55 godina	2	1,98		0,00	2	1,98
Sigurnost radnog mjesta, Fleksibilnost radnog vremena	1	0,99	1	0,99	2	1,98
18 - 25 godina		0,00	1	0,99	1	0,99
26 - 35 godina	1	0,99		0,00	1	0,99
Fleksibilnost radnog vremena, Samostalno određivanje visine plaće		0,00	4	3,96	4	3,96
18 - 25 godina		0,00	1	0,99	1	0,99
26 - 35 godina		0,00	3	2,97	3	2,97
Sigurnost radnog mjesta, Mogućnost samostalnog donošenja odluka, Fleksibilnost radnog vremena		0,00	1	0,99	1	0,99
26 - 35 godina		0,00	1	0,99	1	0,99
Sigurnost radnog mjesta, Mogućnost samostalnog donošenja odluka, Ulaganje u posao koji volim	2	1,98		0,00	2	1,98
26 - 35 godina	2	1,98		0,00	2	1,98
Sigurnost radnog mjesta, , Ulaganje u posao koji volim	1	0,99	6	5,94	7	6,93
18 - 25 godina	1	0,99		0,00	1	0,99
36 – 45 godina		0,00	3	2,97	3	2,97
46 – 55 godina		0,00	2	1,98	2	1,98
26 - 35 godina		0,00	1	0,99	1	0,99
Ulaganje u posao koji volim	19	18,81	19	18,81	38	37,62
18 - 25 godina	4	3,96	7	6,93	11	10,89
26 - 35 godina	9	8,91	11	10,89	20	19,80
36 - 45 godina	4	3,96	1	0,99	5	4,95
46 - 55 godina	1	0,99		0,00	1	0,99
56 - 65 godina	1	0,99		0,00	1	0,99
Ukupno	58	57,43	43	42,57	101	100,00

Izvor: sistematizacija autora

4.4. Testiranje hipoteze

Hipoteza H1 testirana je pomoću metode Hi-kvadrat test. *Hi- kvadrat test je neparametarska metoda kojom se ispituju razlike između očekivanih i opaženih frekvencija. Promatraju se*

*isključivo frekvencije pa se u izračun ne unose nikakve mjerne jedinice*¹⁸ Provođenjem Hi-kvadrat testa procjenjuje se normalnost razdioba odgovora u anketi na ključno pitanje na koje su odgovarali ispitanici. Ponuđeni odgovori na ključno pitanje dobili su brojčanu vrijednost i raspoređeni su u pet jednakih intervala koji se protežu od potpuno se ne slažem do potpuno se slažem. Prema tome se gleda razina slaganja ispitanika s pretpostavkom. Hipoteza je potvrđena ukoliko je veća vrijednost odgovora u kategoriji većinom se slažem i potpuno se slažem, a opovrgnuta je ukoliko je veća vrijednost odgovora u kategoriji većinom se ne slažem i potpuno se slažem.

Valjanost hipoteze H1 testirana je prema podacima koji se odnose na odgovore iz anketnog pitanja, tj. tvrdnje po rednim brojem 10. koja glasi: *Smatram da se poduzetnike treba dobro upoznati s mogućnostima davanja potpora za samozapošljavanje kako bi ih se potaklo na pokretanje vlastitog posla.* Razdioba odgovora ispitanika izračunata je i prikazana Hi-kvadrat testom. Podaci iz Hi-kvadrat testa prikazani su u tablici, a uz tablicu dolazi i grafikon opažajnih i očekivanih vrijednosti odgovora ispitanika koji je izrađen prema izračunu. Valjanost hipoteze H1 testirana je u dva koraka. U prvom je koraku testirana normalnost opažene razdiobe. Naime, ako se opažena razdioba statistički ne razlikuje od normalne, odnosno Gauss-ove, tada se alternativni oblik hipoteze H1 treba smatrati nedvojbeno opovrgnutim. U slučaju ako se opažena razdioba statistički značajno razlikuje od normalne moguće je pristupiti utvrđivanju treba li se alternativni oblik hipoteze H1 smatrati nedvojbeno potvrđenim ili opovrgnutim tako da se promatra vrijednost aritmetičke sredine. U slučaju kada je ta vrijednost manja od neutralne vrijednosti koja iznosi 3, u opaženoj razdiobi prevladavaju odgovori potpuno se ne slažem i većinom se ne slažem. U slučaju kada je vrijednost aritmetičke sredine veća od 3, u opaženoj razdiobi prevladavaju odgovori većinom se slažem i potpuno se slažem.

*„Normalnost razdiobe je testirana provođenjem hi-kvadrat testa, odnosno izračunavanjem statističke značajnosti razlike opaženih i očekivanih vrijednosti. Očekivana razdioba je normalna, odnosno Gauss - ova. Vrijednosti očekivanih razdioba izračunate su prema formuli Papića*¹⁹. Statistički značajna razlika između opaženih i očekivanih vrijednosti razdiobe je u slučaju ako je zbroj χ^2 veći od granične vrijednosti za stupanj slobode četiri, broj mogućih

¹⁸ Papić M: Primijenjena statistika u MS Excelu za ekonomiste, znanstvenike i neznalice, ZORO d.o.o., Zagreb (str. 234.)

¹⁹ Papić M: Primijenjena statistika u MS Excelu za ekonomiste, znanstvenike i neznalice, ZORO d.o.o., Zagreb (str. 237.)

razina slaganja s pretpostavkom iz anketnog pitanja umanjen za jedan, i značajnost $\alpha = 0,01$, koja predstavlja stroži kriterij značajnosti od 1 %. Normalnost razdiobe je testirana i drugom metodom, odnosno izračunom vrijednosti p korištenjem u MS Excel ugrađene funkcije CHISQ.TEST. Ako je vrijednost p manja od strože vrijednosti značajnosti $\alpha = 0,01$, opažena se razdioba treba smatrati statistički značajno različita od normalne, odnosno Gauss -ove.

Tablica 13. Izračun Hi-kvadrat testa za razdiobu stavova ispitanika o upoznatosti poduzetnika s mogućnostima davanja potpora za samozapošljavanje kako bi ih se potaklo na pokretanje vlastitog posla

razine slaganja varijable	potpuno se ne slažem	većinom se ne slažem	i slažem se i ne slažem	većinom se slažem	potpuno se slažem	ukupno
opažena (empirijska) vrijednost (f_e)	0	0	7	24	70	101
formula za izračun očekivane (teorijske) vrijednosti (f_t)	ukupno x 0,0359	ukupno x 0,2384	ukupno x 0,4514	ukupno x 0,2384	ukupno x 0,0359	
očekivana (teorijska) vrijednost (f_t)	8,08	53,64	101,57	53,64	8,08	101
razlika (devijacija) ($f_e - f_t$)	0,92	-47,64	-61,57	3,36	104,92	
kvadrat razlike (devijacije) ($f_e - f_t$) ²	0,85	2269,57	3790,25	11,29	11008,73	
HI kvadrat ($f_e - f_t$) ² / f_t	0,11	42,31	37,32	0,21	1362,89	1275,385
značajnost	1%	aritmetička sredina	4,624	p vrijednost	7,2261E-275	
stupanj slobode	4	Σ HI kvadrata > od granične vrijednosti → opažene i očekivane vrijednosti se statistički			RAZLIKUJU	
granična vrijednost	13,277	aritmetička sredine > 3 → alternativna hipoteza je			POTVRĐENA	

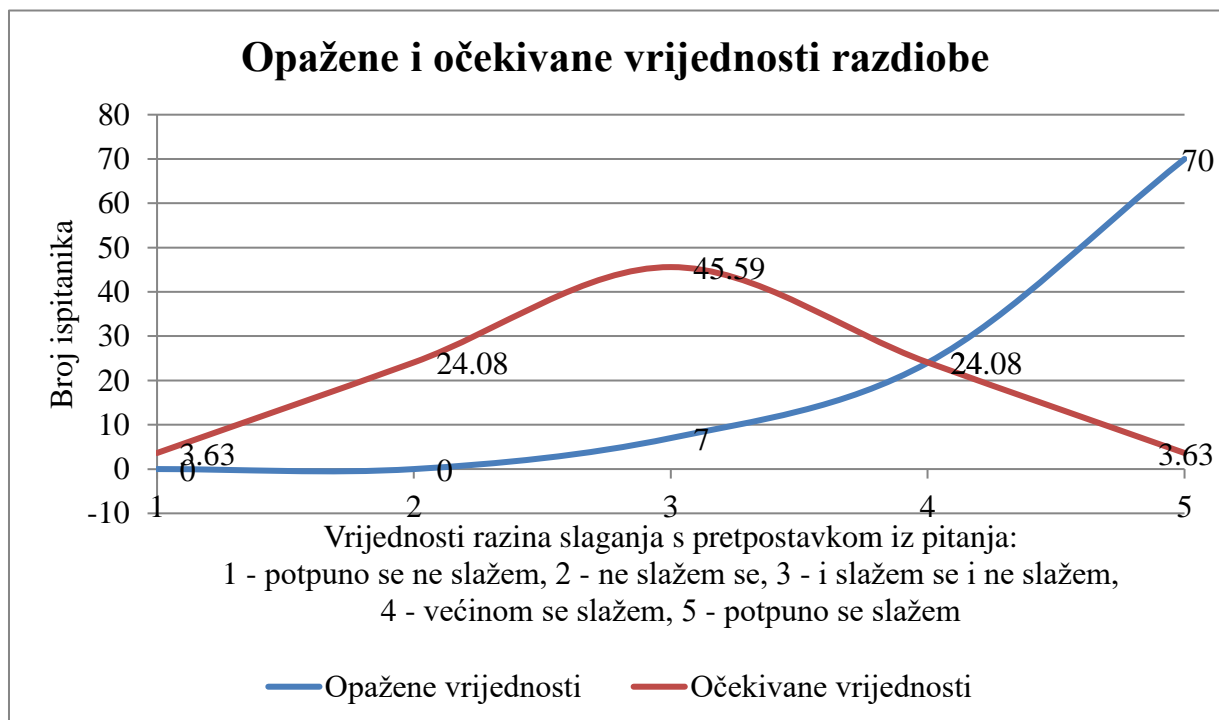
Izvor: sistematizacija autora

Uspoređivanjem opaženih i očekivanih vrijednosti izračunate su vrijednosti $\chi^2 = 1275,385$ i $p = 7,2261E-275$. Izračun je prikazan u tablici 13. Vrijednost zbroja χ^2 je veća od granične = 13,277 za značajnost $\alpha = 0,01$, a vrijednost $p = 7,2261E-275$, što znači da sadrži više od četiri

vodeće nule pa se treba smatrati statistički značajno manja od granične vrijednosti $\alpha = 0,01$. Na temelju tih se vrijednosti izvodi zaključak da postoji statistički značajna razlike između opaženih i očekivanih vrijednosti za normalnu, odnosno Gauss - ovu razdiobu. To znači da odgovori na pitanje „Smatram da se poduzetnike treba dobro upoznati s mogućnostima davanja potpora za samozapošljavanje kako bi ih se potaklo na pokretanje vlastitog posla“, nisu distribuirani u skladu s normalnom, odnosno Gauss - ovom razdiobom.

Opažene vrijednosti o stupnju slaganja s izjavom iz anketnog pitanja o upoznatosti poduzetnika s mogućnostima davanja potpora za samozapošljavanje, te vrijednosti normalne, Gauss-ove distribucije prikazane su na grafikonu 2. Za odgovor *potpuno se slažem* opažajna vrijednost iznosi 70, a očekivana vrijednost iznosi 3,63. Za odgovor *većinom se slažem* opažajna vrijednost iznosi 24, a očekivana vrijednost iznosi 24,08. Za odgovor *ne mogu se odlučiti* opažajna vrijednost iznosi 7, a očekivana vrijednost iznosi 45,59. Za odgovor *većinom se ne slažem* opažajna vrijednost iznosi 0, a očekivana vrijednost iznosi 24,08. Za odgovor *potpuno se ne slažem* opažajna vrijednost iznosi 0, a očekivana 3,63.

Grafikon 2 Očekivane i opažajne vrijednosti odgovora ispitanika o upoznatosti poduzetnika s mogućnostima davanja potpora za samozapošljavanje kako bi ih se potaklo na pokretanje vlastitog posla

Izvor: sistematizacija autora

Podatci u tablici 13. pokazuju da je za odgovor „Smatram da se poduzetnike treba dobro upoznati s mogućnostima davanja potpora za samozapošljavanje kako bi ih se potaklo na pokretanje vlastitog posla“ vrijednost aritmetičke sredine =4,624, odnosno veća od neutralne vrijednosti koja = 3. Ta činjenica ukazuje da je većina ispitanika na pitanje „Smatram da se poduzetnike treba dobro upoznati s mogućnostima davanja potpora za samozapošljavanje kako bi ih se potaklo na pokretanje vlastitog posla“ odabrala odgovore *većinom se slažem i potpuno se slažem*. Na temelju činjenica da odgovori na „Smatram da se poduzetnike treba dobro upoznati s mogućnostima davanja potpora za samozapošljavanje kako bi ih se potaklo na pokretanje vlastitog posla“ nisu distribuirani sukladno normalnoj distribuciji te da je na isto pitanje većina ispitanika odabrala odgovore *većinom se slažem i potpuno se slažem* izveden je zaključak da se alternativna hipoteza H1 Poduzetnici su upoznati s potporama za samozapošljavanje treba smatrati nedvojbeno potvrđenom.

4.5. F –test

„F – test je statistički postupak za testiranje značajnosti razlike varijanci dva promatrana skupa podataka uz uvjet očekivanja normalne, Gaussove, razdiobe. U istraživanju je F –test korišten kako bi se odredio tip T – testa budući da postoji nekoliko različitih oblika tog testa. Za odluku o tipu T - testa promatra se izračunata vrijednost p.

Vrijednosti p su različite za jednosmjerne i dvosmjerne oblike f – testa. U slučaju da je vrijednost p veća od 0,05 ili u strožem obliku testiranja veća od 0,01 prihvaća se pretpostavka da uzorci imaju približno jednake varijance. U slučaju da je vrijednost p manja od 0,05 ili u strožem obliku testa manja od 0,01 može se zaključiti da je riječ o uzrocima s različitim varijancama“²⁰

Izračun F–testa prema formuli iznosi = 0,212119493 za hipotezu H2: *Postoji razlika u stavovima mlađih i starijih ispitanika o upoznatosti poduzetnika s mogućnostima davanja potpora za samozapošljavanje* te nije vidljiva velika razlika između odstupanja u stavovima mlađih i starijih ispitanika. Nulti oblik hipoteze glasi H2₀: *Ne postoji razlika u stavovima mlađih i starijih ispitanika o upoznatosti poduzetnika s mogućnostima davanja potpora za samozapošljavanje*. Na temelju izračuna F–testa napravljen je izračun T–testa koji je prikazan u tablici 14.

²⁰ Papić M.: Primijenjena statistika u MS Excelu za ekonomiste, znanstvenike i neznalice, ZORO d.o.o, Zagreb, 2014. (str. 225.)

4.6. T-test

Hipoteza H2: Postoji razlika u stavovima mlađih i starijih ispitanika o upoznatosti poduzetnika s mogućnostima davanja potpora za samozapošljavanje, formulirana je u alternativnom obliku koji podrazumijeva postojanje razlike u stavovima mlađih i starijih ispitanika o upoznatosti poduzetnika s mogućnostima davanja potpora za samozapošljavanje. Hipoteza se može smatrati potvrđenom u slučaju da postoji statistički značajna razlika vrijednosti aritmetičkih sredina njihovih odgovora što se utvrđuje provođenjem T–testa. Budući da postoji tri oblika T–testa, prvo je potrebno utvrditi koji od njih je prikladan za utvrđivanje postoji li statistički značajna razlika vrijednosti aritmetičkih sredina dva promatrana skupa podataka, koji se odnose na stavove mlađih i starijih ispitanika o upoznatosti poduzetnika s mogućnostima davanja potpora za samozapošljavanje. Kako ta dva skupa sadrže različit broj podataka, potrebno je utvrditi postoji li statistički značajna razlika vrijednosti njihovih varijanci o čemu ovisi oblik T–testa koji je potrebno primijeniti u promatranom slučaju. Testiranje postoji li statistička značajnost razlika varijanci provodi se korištenjem F–testa. Provođenjem F–testa nad promatranim skupovima podataka koji se odnose na odgovore mlađih i starijih ispitanika o upoznatosti poduzetnika s mogućnostima davanja potpora za samozapošljavanje, rezultiralo je izračunatom vrijednosti $p = 0,212119493$. Budući da je ta vrijednost veća od 0,05, izvodi se zaključak da ne postoji statistički značajna razlika varijanci odgovora mlađih i starijih ispitanika iz čega proizlazi da je za utvrđivanje postoji li statistički značajna razlika aritmetičkih sredina odgovora mlađih i starijih ispitanika, potrebno koristiti T–test tipa 2, koji podrazumijeva skupove podataka s približno jednakim varijancama.

U tablici 14. prikazane su vrijednosti izračuna provođenja T–testa tipa 2. Tablica sadrži više statističkih parametara poput srednje vrijednosti, stupnja slobode, t–vrijednosti, vrijednosti za jednosmjerni i dvosmjerni T–test. Za testiranje hipoteze ključna je vjerojatnost $P(T \leq t)$ two tail. Kako ona iznosi 0,478075748, to znači da je veća od granične vrijednosti 0,05 za manje strog kriterij statističke značajnosti razlike dvaju aritmetičkih sredina, dvaju promatranih skupova i od granične vrijednosti 0,01 za stroži kriterij statističke značajnosti razlike aritmetičkih sredina dvaju promatranih skupova podataka i izvodi se zaključak da ne postoji statistički značajna razlika aritmetičkih sredina vrijednosti odgovora, odnosno između stavova mlađih i starijih ispitanika o upoznatosti poduzetnika s mogućnostima davanja potpora za samozapošljavanje. Analizom tablice može se zaključiti kako je ova hipoteza H2: Ne postoji razlika stavova mlađih i starijih ispitanika o upoznatosti poduzetnika s mogućnostima davanja

potpora za samozapošljavanje **potvrđena**. Stoga ne postoji razlika između stavova mlađih i starijih ispitanika o upoznatosti poduzetnika s mogućnostima davanja potpora za samozapošljavanje. Nadalje, dokazati potvrđenost ove hipoteze moguće je i usporedbom *t Stat* i *t Critical two – tail* varijablama za koje *t Stat* iznosi 0,712587595 te je manja od vrijednosti *t Critical* 1,988609667 što ne ukazuje značajne razlike aritmetičkih sredina, te se ona smatra potvrđenom.

Tablica 14. T – test

t-Test: Two-Sample Assuming Equal Variances		
	Mlađi	Stariji
Mean	4,65	4,833333333
Variance	0,382278481	0,166666667
Observations	80	6
Pooled Variance	0,369444444	
Hypothesized Mean	0	
df	84	
t Stat	0,712587595	
P(T<=t) one-tail	0,239037874	
t Critical one-tail	1,663196679	
P(T<=t) two-tail	0,478075748	
t Critical two-tail	1,988609667	

Izvor: sistematizacija autora

4.7. Verifikacija istraživačkog pitanja

Na temelju prethodnog potpoglavlja u kojemu je obavljeno testiranje dokazivosti hipoteze, slijedi verifikacija istraživačkog pitanja. Istraživačko pitanje IP1 je: *Smatram da se poduzetnike treba dobro upoznati s mogućnostima davanja potpora za samozapošljavanje kako bi ih se potaklo na pokretanje vlastitog posla*. Istraživačko pitanje je verificirano testiranjem dokazivosti hipoteze H koja je izvedena iz njega. Postavljena hipoteza je potvrđena provođenjem HI-kvadrat testa, čime je istraživačko pitanje iz kojeg je izvedena, verificirano. HI-kvadrat test prikazan je u tablici 13. i na grafikonu 1. Istraživačko pitanje IP2 je: *Koliko ste upoznati s potporama za samozapošljavanje koje nudi država?* verificirano je provođenjem F – testa i T – testa.

4.8. Rasprava

Na temelju provedene internetske ankete koja je izrađena za potrebe pisanja ovog završnog rada na temu: „Analiza stavova ispitanika iz Kutine i okolice o davanju potpora za samozapošljavanje u Republici Hrvatskoj“ prikupljeno je 101 odgovor ispitanika. Podacima dobivenima njome mogu se utvrditi sljedeće činjenice:

- Najviše ispitanika ima 26 do 35 godina, njih 54,46%.
- Najviše je ispitanika zaposleno, njih 69,31%.
- Najviše je ispitanika iz Kutine i okolice, njih 80,20%.
- Najviše ispitanika malo je upoznato s potporama za samozapošljavanje koje nudi država, njih 39,60%
- Najviše ispitanika nikada nije uzimalo potpore za samozapošljavanje, njih 61,39%.
- Najviše je ispitanika na pitanje: „Ako ste uzimali potpore za samozapošljavanje, u koje je svrhe to bilo?“ odgovorilo da nikada nije uzimalo potpore za samozapošljavanje, njih 64,36%.
- Najviše ispitanika ponekad razmišlja o uzimanju potpora za samozapošljavanje i otvaranju vlastitog obrta, tvrtke ili OPG-a, ali nije sigurno, njih 40,59%.
- Najviše ispitanika ne može se odlučiti je li postupak za odobravanje potpora za samozapošljavanje u Republici Hrvatskoj jednostavan, njih 43,56%.
- Najviše ispitanika se potpuno slaže da se poduzetnike treba dobro upoznati s mogućnostima davanja potpora za samozapošljavanje kako bi ih se potaklo na pokretanje vlastitog posla, njih 69,31%.
- Najviše ispitanika potpuno se slaže da su potpore za samozapošljavanje dobar vjetar u leđa svim poduzetnicima koji žele pokrenuti vlastiti posao, njih 62,38%.
- Najviše ispitanika ne može se odlučiti jesu li potpore za samozapošljavanje u Republici Hrvatskoj dovoljno visoke, njih 42,57%.
- Najviše ispitanika bi pokrenulo vlastiti posao radi ulaganja u posao koji vole, njih 37,62%.

S obzirom na utvrđene činjenice, ispitanici su malo upoznati s potporama za samozapošljavanje i smatraju se da se poduzetnike treba puno više upoznati s njima. Ne mogu se odlučiti jesu li potpore za samozapošljavanje dovoljno visoke jer ih većina nikad nije uzimala potpore. Dosta ispitanika razmišlja o uzimanju potpora, ali nisu sigurni u sebe bi li u

tome uspjeti. Ispitanici bi pokrenuli posao onda kada bi mogli ulagati u posao koji vole, što je i u redu, jer neće ulagati i raditi nešto što im ne ide od ruke ili im se ne sviđa.

5. ZAKLJUČAK

Može se zaključiti da se dosta ljudi još uvijek boji pokrenuti vlastiti posao, iako postoje potpore za samozapošljavanje koje bi im uvelike pomogle u njihovom naumu. Strah od nepoznatog sprječava ljude da poduzmu potrebne korake jači od svega pa misle da njihov posao neće biti uspješan, da neće ići u pravom smjeru i zato se često događa da i dobre ideje ostanu samo ideje. Treba se pojedince poticati u tome da svatko može dobiti priliku da se okuša u nečem novom i izazovnijem. Vođenje vlastitog posla je samo po sebi izazov, ali nije izazov koji se ne može savladati. Svatko tko ima volju i želju za pokretanjem vlastitoga poslovanje, uz različite poticaje, može biti uspješan u onome što voli i želi raditi. Poticaji pružaju priliku da se spoji ugodno s korisnim. Čovjek koji radi ono što voli daleko je usješnji od ljudi koji ne vole svoj posao.

Dosta ljudi nije ni upoznato dobro s potporama za samozapošljavanje i treba raditi više na informiranju ljudi o toj temi. Iako je danas je vrlo lako saznati kako se provodi taj postupak i što je sve potrebno da bi se postupak odobrio, ljudi još uvijek o tome ne znaju dovoljno. Država treba poticati mlade poduzetnike da se pokrenu, da pokrenu posao, da osmisle nešto novo što možda do sad u državi nije ni postojalo. Svatko danas za pokretanje posla ima priliku i ona se ne bi trebala propustiti. Najbolje bi bilo ulagati u poslovanje za koje pojedinac pokazuje izniman interes, ali tako da mu ono donosi i dobit koja je potrebna svakodnevni život, ali i za opstanak na tržištu rada. Ako i jedan od tih faktora izostane, postoji opasnost od neuspjeha.

U istraživačkom dijelu ovog rada analiziralo se niz odgovora i stavova 101 ispitanika iz Kutine i okolice na pitanja i tvrdnje o davanju potpora za samozapošljavanje u Republici Hrvatskoj provođenjem internetske ankete. Od 101 ispitanika, njih 40 je malo upoznato s potporama za samozapošljavanje, a njih 61,39% nikada nije uzimalo potpore za samozapošljavanje.

Prema podacima u tablici 7. prema anketnom pitanju: „Razmišljate li o samozapošljavanju i otvaranju vlastitog obrta, tvrtke, OPG-a i slično?“ od 58 ispitanika muškog spola, njih 2 ili 1,98% kaže da im je lakše raditi za druge, njih 4 ili 3,96% nije spremno na toliku odgovornost, njih 14 ili 13,86% ne razmišlja o tome, njih 13 ili 12,87% razmišlja o tome i to će ostvariti, njih 25 ili 24,75% ponekad razmišlja, ali nije sigurno u to. Prema podacima u tablici 8. prema anketnoj tvrdnji: „Smatram da je u Republici Hrvatskoj postupak za

odobravanje potpora za samozapošljavanje jednostavan“ od 43 ženska ispitanika, njih 1 ili 0,99% potpuno se slaže s izjavom, njih 5 ili 4,95% većinom se slaže s izjavom, njih 7 ili 6,93% potpuno se ne slaže, njih 12 ili 11,88% većinom se ne slaže, njih 18 ili 18,72% ne može se odlučiti u vezi s ovom izjavom.

Prema podacima u tablici 9. prema anketnoj tvrdnji: „Smatram da poduzetnike treba dobro upoznati s mogućnostima davanja potpora za samozapošljavanje kako bi ih se potaklo na pokretanje vlastitog posla“, od 101 ispitanika njih 7 ili 6,93% ne može se odlučiti u vezi s ovom izjavom, njih 24 ili 23,76% većinom se slaže s ovom izjavom, njih 70 ili 69,31% potpuno se slaže s ovom izjavom. Na temelju provedenog Hi-kvadrat testa kojim je testirana dokazivost hipoteze, koja je prethodno izvedena iz istraživačkog pitanja, hipoteza se može smatrati nedvojbeno potvrđenom. Na temelju provedenog F–testa i T – testa kojim je testirana dokazivost hipoteze, hipoteza se može smatrati potvrđenom.

LITERATURA

Knjige

1. Papić M.: Primijenjena statistika u MS Excelu za ekonomiste, znanstvenike i neznalice, ZORO d.o.o, Zagreb, 2014.

Seminarski, završni i diplomski radovi:

1. Balog N.: Potpore za samozapošljavanje u Republici Hrvatskoj: <https://repositorij.vup.hr/islandora/object/vup%3A1564/datastream/PDF/view/> završni rad, str.5., pristupano 02. 05. 2021.

Internetski izvori:

1. HAMAG BICRO, Državna potpora za IRI projekte: <https://hamagbicro.hr/bespovratne-potpore/programi-podrske-inovacijskom-procesu/drzavna-potpore-za-iri-projekte/> pristupano: 02. 05. 2021.
2. HZZ, Potpore za samozapošljavanje: <https://mjere.hr/katalog-mjera/potpore-za-samozaposljavanje/> pristupano: 02. 05. 2021.
3. HZZ, Potpore za samozapošljavanje: <https://mjere.hr/katalog-mjera/potpore-za-samozaposljavanje/> pristupano: 02. 05. 2021.
4. HZZ, Potpore za zapošljavanje: <https://mjere.hr/katalog-mjera/potpore-za-zaposljavanje/> pristupano: 02. 05. 2021.
5. HZZ, Potpora za samozapošljavanje: https://mjere.hr/dokumentacija/HZZ-Samozaposljavanje_2202.pdf?v=2/ pristupano: 06. 05. 2021.
6. Javni poziv za dodjelu potpora za samozapošljavanje: https://branitelji.gov.hr/UserDocsImages/MHB%20MEDVED/2020/Sije%20C4%8Danj/Javni%20poziv_samozapo%20C5%A1ljavanje/Javni%20poziv_samozapo%20C5%A1ljavanje_EU.pdf/ pristupano: 06. 05. 2021.
7. Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva, mini vodič za poslovnu zajednicu, Zaštita tržišnog natjecanja i državne potpore: http://www.aztn.hr/uploads/documents/brosure/minivodic_za_poslovnu_zajednicu.pdf/ pristupano: 30. 04. 2021.
8. Program državnih potpora malim i srednjim poduzetnicima: https://www.mingo.hr/public/Poduzetnistvo/Program_dodjele_dr%20C5%BEavnih_potpora_za_pove%20C4%87anje_inovativnosti_MSP_i_izmjene_programa.pdf/ pristupano: 02. 05. 2021.
9. Vlada Republike Hrvatske, Smjernice za pomoć poduzetnicima u teškoćama: <https://mfin.gov.hr/UserDocsImages/dokumenti/koncesije-dp/Smjernice%20za%20pomoc%20poduzetnicima%20u%20teskocama.pdf/> pristupano: 02. 05. 2021.
10. Zakon o državnim potporama, članak 2.: <https://zakon.hr/z/464/Zakon-odr%20C5%BEavnim-potporama/> pristupano: 30. 04. 2021.

POPIS TABLICA

Tablica 1. Razdioba ispitanika prema životnoj dobi i spolu	12
Tablica 2. Razdioba ispitanika prema radnom statusu i spolu	12
Tablica 3. Razdioba ispitanika prema mjestu prebivališta i spolu	13
Tablica 4. Razdioba odgovora ispitanika prema pitanju: „Koliko ste upoznati s potporama za samozapošljavanje koje nudi država?" prema dobi i spolu.....	14
Tablica 5. Razdioba odgovora ispitanika prema pitanju: „Jeste li ste osobno uzimali potpore za samozapošljavanje?" prema dobi i spolu.....	15
Tablica 6. Razdioba odgovora ispitanika prema pitanju: „Ako ste uzimali potpore za samozapošljavanje, u koje je svrhe to bilo?" prema dobi i spolu.....	16
Tablica 7. Razdioba odgovora ispitanika prema pitanju: „Razmišljate li o samozapošljavanju i otvaranju vlastitog obrta, tvrtke, OPG-a i sl.?" prema dobi i spolu	17

Tablica 8. Razdioba odgovora ispitanika prema odgovoru: „Smatram da je u RH postupak odobravanja potpora za samozapošljavanje jednostavan" prema dobi i spolu.....	18
Tablica 9. Vrijednosti pokazatelja deskriptivne statistike odgovora ispitanika na anketno pitanje "Smatram da se poduzetnike treba dobro upoznati s mogućnostima davanja potpora za samozapošljavanje kako bi ih se potaklo na pokretanje vlastitog posla"	20
Tablica 10. Razdioba odgovora ispitanika prema pitanju: "Smatram da su potpore za samozapošljavanje dobar vjetar u leđa svim poduzetnicima koji žele pokrenuti vlastiti posao" prema dobi i spolu	22
Tablica 11. Razdioba odgovora ispitanika prema pitanju: "Smatram da su potpore za samozapošljavanje dovoljno visoke" prema dobi i spolu.....	23
Tablica 12. Razdioba odgovora ispitanika prema pitanju: „Ako biste pokretali vlastiti posao, zbog čega bi to bilo?" prema dobi i spolu	24
Tablica 13. Izračun Hi-kvadrat testa za razdiobu stavova ispitanika o upoznatosti poduzetnika s mogućnostima davanja potpora za samozapošljavanje kako bi ih se potaklo na pokretanje vlastitog posla.....	27
Tablica 14. T – test.....	31

POPIS GRAFIKONA

Grafikon 1. Histogram normalne razdiobe odgovora ispitanika na pitanje "Smatram da se poduzetnike treba dobro upoznati s mogućnostima davanja potpora za samozapošljavanje kako bi ih se potaklo na pokretanje vlastitog posla.....	19
Grafikon 2 Očekivane i opažajne vrijednosti odgovora ispitanika o upoznatosti poduzetnika s mogućnostima davanja potpora za samozapošljavanje kako bi ih se potaklo na pokretanje vlastitog posla.....	28